

Voka – Kamer van Koophandel Limburg vzw
'Huis van de Limburgse Ondernemer',
Gouverneur Roppesingel 51, 3500 Hasselt, BE
tel. +32 11 56 02 00, fax +32 11 56 02 09
info.kvkl limburg@voka.be, www.voka.be

Kamer van
Koophandel
Limburg

Persbericht

aan

Media

datum

26 september 2018

aantal pagina's

8

meer informatie bij

Johan Grauwels

tel. direct

+32 11 56 02 60

+32 473 38 65 05

e-mailadres

johan.grauwels@voka.be

Bevestiging afkoeling conjunctuur zet zich door

Koele herfst kondigt zich aan

Alle cijfers wijzen in de richting van een koele herfst. Vorige maand noteerden we een terugval die toch steviger zou zijn dan we hadden gehoopt. Helaas worden die cijfers vandaag opnieuw bevestigd. Ook bij de starters is er momenteel nog geen sprake van een heropleving.

Terugval wordt bevestigd

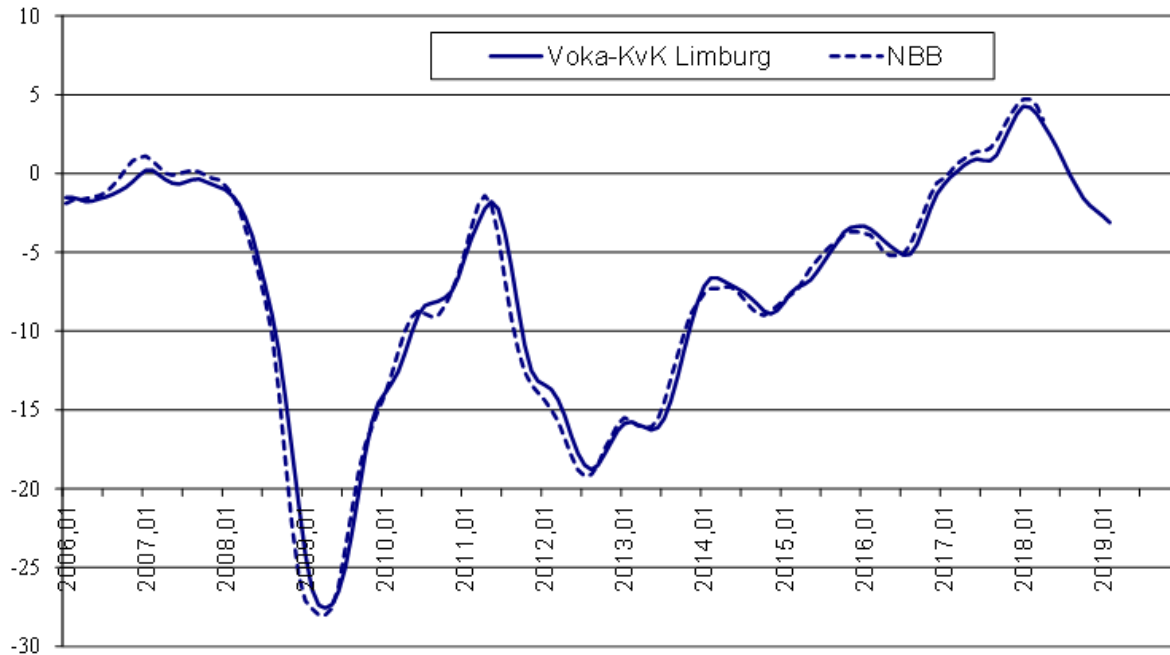
De terugval die we al enige tijd aankondigden en waarvan we vorige maand een sterkere intensiteit verwachtten zet zich ook voort tot februari 2019. In juni 2018 bereikte de conjunctuurbarometer nog 105 indicatorpunten maar verliest in de loop van de tweede jaarhelft ruim 14 indicatorpunten.

Kantelmoment voor starters?

Het aantal starters neemt voor de tweede maand op rij af bij de startende ondernemingen. We wachten nog even af om te kijken of we echt van een trend kunnen spreken.

De export blijft positief bijdragen aan het conjunctuurverloop maar de omvang is eerder miniem in vergelijking met drie en vier maanden geleden. De steun van de bouwactiviteit blijft behouden. Ook de automobielsector draagt nog steeds zijn steentje bij en blijft uitstijgen boven het niveau van een jaar geleden. De bijdrage van het toerisme blijft overeind maar stagneert wel. De totale werkloosheid blijft tot slot -9,2% onder het niveau van dezelfde periode een jaar geleden.

Conjunctuurbarometer Voka – KvK Limburg en NBB (september 2018 – februari 2019)

2/9

Bron: Voka – KvK Limburg & NBB

In samenwerking met Prof. dr. Guido Van Rompuy, hoogleraar economie en econometrie, wordt elke maand een prognose gemaakt van de Limburgse conjunctuur op basis van effectieve realisaties betreffende de bouwvergunningen, inschrijvingen van nieuwe voertuigen, arbeidsmarkt, toerisme en internationale handel. Hiermee is de Voka-KvK Limburg – indicator een goede aanvulling op de conjunctuurbarometer van de Nationale Bank van België, welke peilt naar de verwachtingen van de bedrijfsleiders omtrent het conjunctuurverloop. Met andere woorden, de Voka-KvK Limburg – indicator voorspelt op basis van de economische activiteit de verwachtingen van de NBB tot zes maanden vooruit.

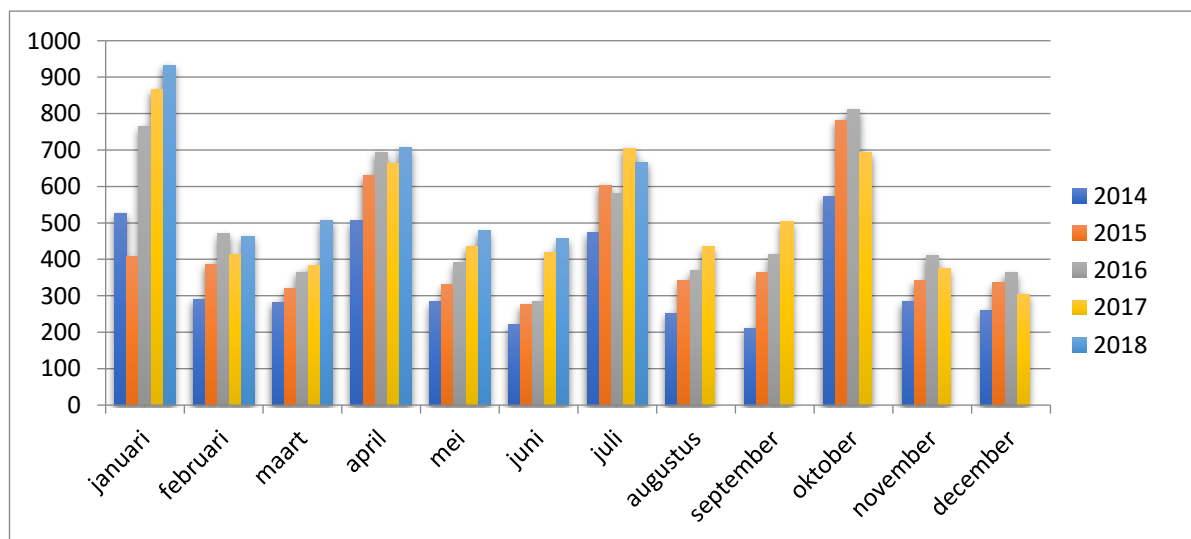
Starters stagneren

Voor de tweede maand op rij zien we het aantal starters licht dalen. In augustus is de daling wel minimaal t.o.v. augustus 2017. Dankzij het sterke voorjaar 2018 blijft het aantal starters wel nog 7% boven het niveau van dezelfde periode vorig jaar.

Tabel: aantal starters in Limburg

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	YtY
januari	502	457	527	407	765	866	932	7,62%
februari	308	267	291	387	470	413	463	12,11%
maart	316	273	282	319	365	384	507	32,03%
april	453	461	506	631	694	664	706	6,33%
mei	279	323	284	331	391	436	478	9,63%
juni	255	230	221	276	283	419	456	8,83%
juli	435	436	473	604	580	705	667	-5,39%
augustus	235	200	252	341	369	434	424	-0,98%
september	222	211	211	364	413	504		
oktober	501	506	573	781	811	693		
november	247	275	284	341	411	374		
december	257	231	261	336	363	304		
Tussentijdstotaal								
augustus	2783	2647	2836	3296	3919	4321	4633	7,22%
Jaartotaal	4010	3870	4165	5118	5915	6196		

3/9

Bron: Voka – KvK Limburg

Export stagneert

Zowel de trend voor de exportwaarden als de -certificaten verloopt licht negatief. Voor de exportwaarden kunnen we zelfs van een significant negatieve trend spreken terwijl deze trend vorige maand nog licht positief verliep. Dit was ook het geval in dezelfde periode een jaar geleden. Bij de exportcertificaten verliep de trend in dezelfde periode vorig jaar ook negatief.

De krimptendens van de year-to-year differentials blijkt voorlopig uitgewerkt. Voor beide indicatoren noteren we terug positieve marges. De marge voor de exportwaarde stijgt opnieuw tot 19,82% t.o.v. een minieme 2,16% vorige maand. Bij de exportcertificaten is de groei minder spectaculair en zien we een stijging van de marge tot 5,87% (t.o.v. 1,16% vorige maand. De waarde van twee maanden geleden (6,3%) komt stilaan terug in het vizier.

4/9

Vanuit de export is het verhaal gelijkaardig als dat van vorige maand. De export blijft positief bijdragen aan het conjunctuurverloop maar de omvang blijft miniem in vergelijking met drie of vier maanden geleden. Er is zeker geen sprake van een echte terugval maar een stevig herstel is ook nog niet aan de orde. Op middellange termijn blijft een stagnatie van de exportprestaties het meest plausibele scenario.

Bouw nog steeds sterk

In de residentiële nieuwbouw zijn beide trends positief. Qua intensiteit zijn beide trends ook gelijkaardig aan het niveau van dezelfde periode een jaar geleden. Voor het te realiseren volume niet-residentiële bouw verloopt de trend zelfs significant opwaarts. Een jaar geleden noteerden we hier nog een negatieve trend. De twee overige trends (aantal vergunningen residentiële renovatie en aantal vergunningen niet-residentiële nieuwbouw) zijn neerwaarts gericht. De eerste trend is daarmee vrijwel identiek aan het patroon van een jaar geleden. Voor het aantal niet-residentiële nieuwbouwvergunningen is de huidige trend beduidend sterker neerwaarts gericht dan een jaar geleden.

Vier van de vijf year-to-year differentials in de bouw blijven positief. Enkel de marge voor het aantal vergunningen residentiële renovatiebouw zakt licht in de rode cijfers (-0,99% t.o.v. 3,13% vorige maand). Deze terugval werd vorige maand al aangekondigd en zet zich dus voort. Drie segmenten zien hun positieve marge licht dalen. Voor het aantal vergunningen residentiële nieuwbouw krimpt de marge van 26,56% vorige maand tot 24,54% nu. Dit cijfer is wel nog hoger dan de 19,88% en 21,7% van respectievelijk twee en drie maanden geleden. Voor de te realiseren oppervlakte valt de marge (29,24%) terug tot zowat het niveau van drie maanden geleden (29,93%). In de tussentijd noteerden we hier een waarde van gemiddeld 35,33%. Ook de marge voor de niet-residentiële nieuwbouwvergunningen (14,16%) krimpt terug tot het niveau van drie maanden geleden (14,29%).

Binnen het segment van de te realiseren volumes niet-residentiële nieuwbouw groeit de marge voor de derde maand op rij spectaculair aan. Hier noteren we ondertussen 138,13% t.o.v. 72,13% en 108,36% respectievelijk twee en één maand geleden.

De steun van de bouwactiviteit aan het conjunctuurverloop blijft ongetwijfeld behouden. De residentiële renovatiebouw blijft het zwakke broertje. De sterkte van de overige segmenten blijft overeind maar verliest stilaan slagkracht.

Automobiel stevig in het zadel

De opwaartse trend is in beide segmenten dominant aanwezig. Voor de bedrijfsvoertuigen valt de trend licht steiler uit dan een jaar geleden. Voor de personenwagens is de trend quasi identiek aan die van vorig jaar.

De year-to-year diferencial blijft bij de bedrijfsvoertuigen positief en toenemen tot 4,3% (t.o.v. 3,78% vorige maand). De negatieve marges lijken helemaal van de baan. De marge voor het aantal inschrijvingen van nieuwe personenwagens loopt verder op tot ruim 14% (t.o.v. 8,5% de voorbije maanden).

In de loop van de periode tot februari 2019 kan het aantal inschrijvingen van nieuwe voertuigen tot 12% uitstijgen boven het niveau van een jaar geleden. Het grootste aandeel van deze groei wordt gegenereerd binnen het segment van de personenwagens.

5/9

Herfst in toerisme

Voor de vierde keer op rij blijven alle toeristische trends neerwaarts gericht. Wat de bezettingsgraden betreft zijn de trends identiek aan dezelfde periode vorig jaar. Voor de aankomsten en overnachtingen vertonen de huidige trends een steiler neerwaarts verloop dan in dezelfde periode vorig jaar.

De marge voor de overnachtingen veert op van 3,08% vorige maand tot 7,4% nu. De marge voor de aankomsten blijft met 4,15% dicht in de buurt van de 4,73% van vorige maand. Twee maanden geleden noteerden we hier nog 4,89%. De sterke expansie t.o.v. vier maanden geleden (1,2%) blijft behouden maar een nieuwe krimptendens is niet volledig uit te sluiten. De marge voor de bezettingsgraad van de hotel blijft negatief (-1,98%) maar evolueert wel richting nulpunt in vergelijking met vorige maand (-2,58%) en twee maanden (-2,07%) geleden. De bezettingsgraad alle logies blijft nog steeds positief (0,3%) maar zakt voor de vierde maand op rij richting nulpunt. Drie en vier maanden geleden bedroeg de marge hier nog gemiddeld 3,25%.

De netto positieve bijdrage van het toerisme tot het regionale conjunctuurverloop blijft overeind maar stagneert verder. Net zoals vorige maand laat vooral de evolutie van de bezettingsgraden het afweten.

Arbeidsmarkt onder druk

Het aantal mannelijke werklozen stagneert vrijwel volledig. Het aantal werkloze vrouwen blijft significant dalen. Per saldo verloopt ook de totale werkloosheid langs een net niet significant neerwaartse trend.

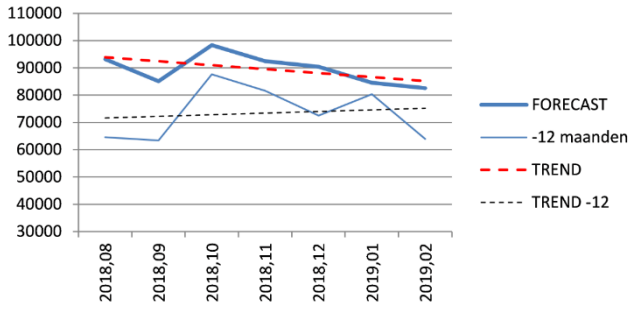
Het aantal werkloze mannen blijft gemiddeld -8,95% onder het niveau van vorig jaar. Bij de vrouwen bedraagt de marge deze maand -9,45%. Dat is een procentpunt ruimer dan de vooruitzichten van vorige maand. De totale werkloosheid blijft 9,2% lager dan dezelfde periode een jaar geleden.

Johann Leten besluit: "Zoals we eerder deze maand tijdens de voorstelling van onze Toekomstindicator al te kennen gaven bleef de groei in 2017 gewaarborgd. De steile groei die we de voorbije jaren kenden zwakt echter af en dat wordt ook in onze conjunctuurbarometer aangekondigd. Vandaag moeten we de terugval zo klein mogelijk zien te houden. In zijn Septemberverklaring kondigde Minister-President Geert Bourgeois extra investeringen in onderzoek en ontwikkeling aan. Dit is absoluut belangrijk, maar naast die extra investeringen is beschikbaar talent vinden een noodzakelijke voorwaarde om te kunnen groeien. Nu het onderwijs op alle niveaus terug gestart is, hopen we dat de jongeren van vandaag niet alleen vers bloed opleveren voor de arbeidsmarkt, maar ook uit het juiste hout worden gesneden om de krapte in te vullen."

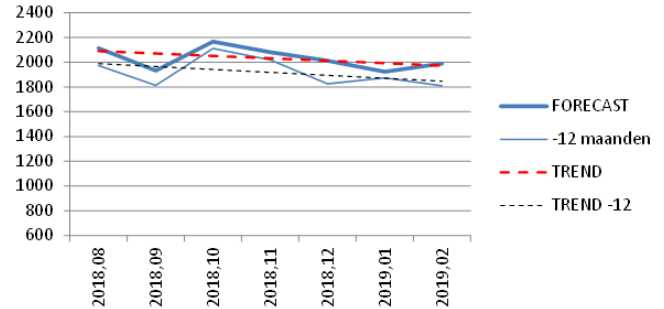
Overzicht deelindicatoren

SECTOREN	TREND	YEAR-TO-YEAR DIFF.
1. Export		
Exportwaarden	↓	19,82%
Exportattesten	↓	5,87%
2. Bouwsector		
Residentiële nieuwbouw: aantal	↑	24,54%
Residentiële nieuwbouw: oppervlakte	↑	29,54%
Residentiële renovatie: aantal	↓	-0,99%
Niet-residentiële nieuwbouw: aantal	↓	14,16%
Niet-residentieel: volume	↑	138,13%
3. Automobielsector		
Bedrijfsvoertuigen	↑	4,30%
Personenwagens + dubbel gebruik	↑	14,06%
4. Toerisme		
Aankomsten	↓	4,15%
Overnachtingen	↓	7,40%
Bezettingsgraad hotels (excl 4 sterren)	↓	-1,98%
Bezettingsgraad alle logies (excl 4 sterren)	↓	0,30%
5. Arbeidsmarkt		
Werkloosheid mannen	↓	-8,95%
Werkloosheid vrouwen	↓	-9,45%
Totaal	↓	-9,19%

EXPORT: WAARDEN

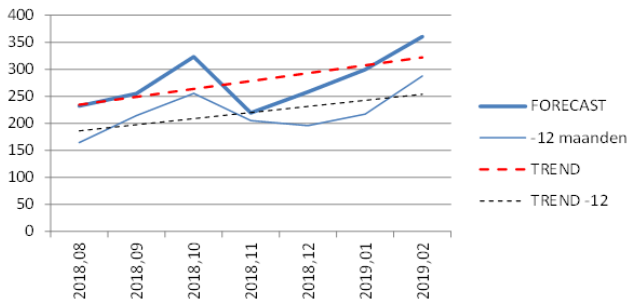

EXPORT: ATTESTEN

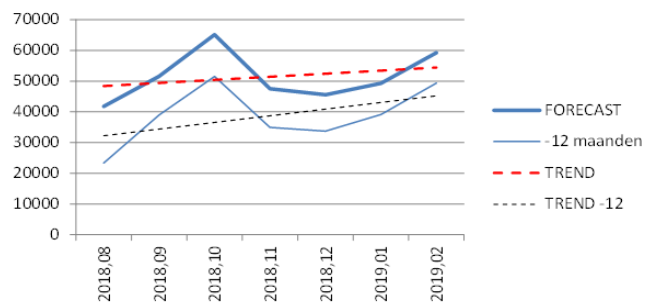

8/9

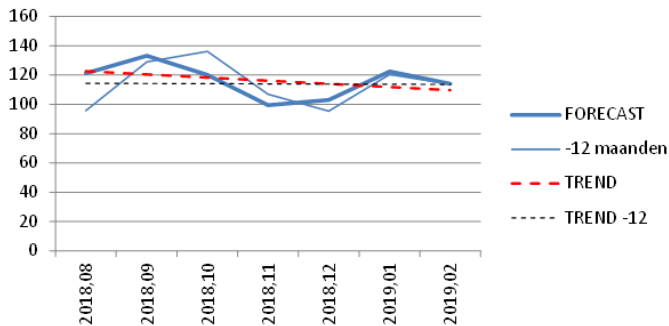
RESIDENTIËLE NIEUWBOUW: aantal

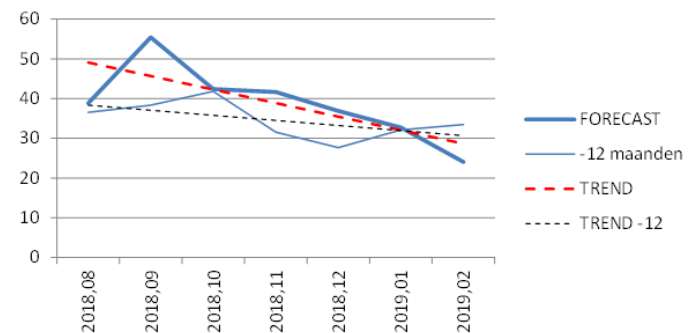
RESIDENTIËLE NIEUWBOUW: oppervlakte

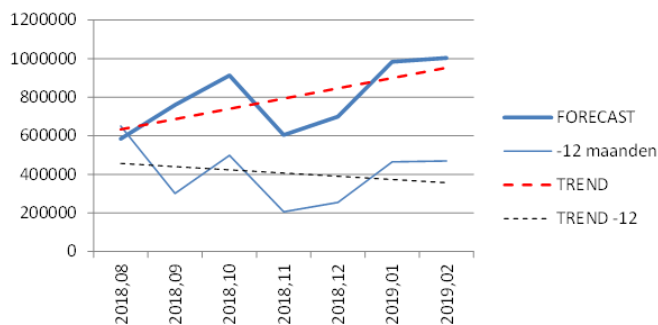
RESIDENTIËLE BOUW: renovatie (aantal)

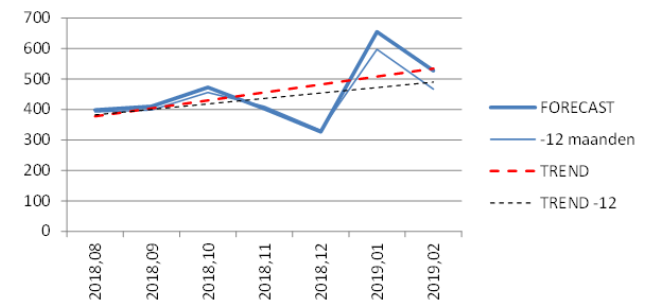
NIET RESIDENTIËLE NIEUWBOUW: aantal

NIET-RESIDENTIËLE NIEUWBOUW: volume

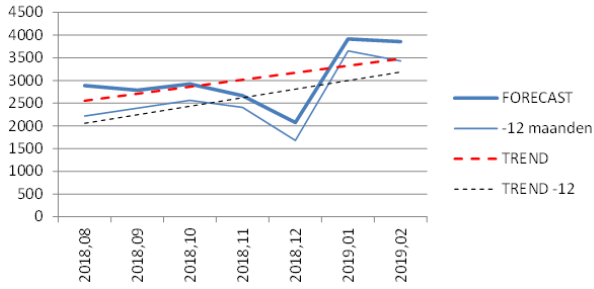

BEDRIJFSVOERTUIGEN

Kamer van Koophandel Limburg

PERSONENWAGENS

TOERISME: AANKOMSTEN

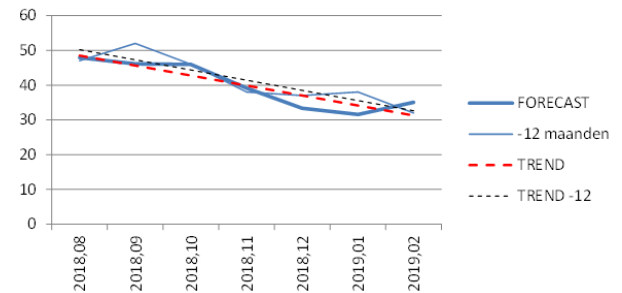

9/9

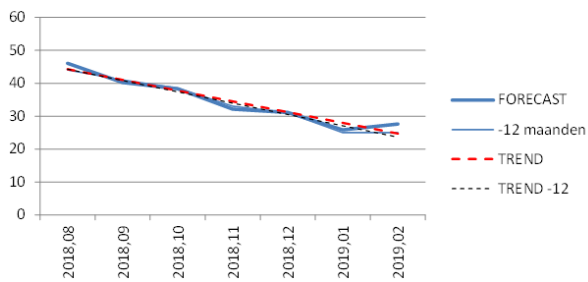
TOERISME: OVERNACHTINGEN

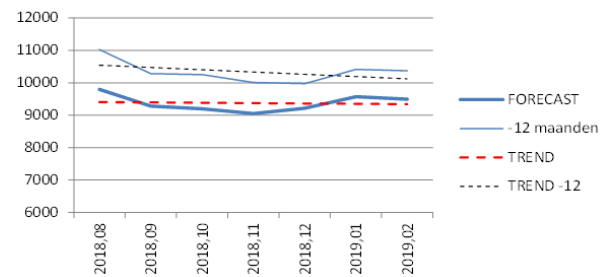
TOERISME: BEZETTINGSGRAAD HOTELS

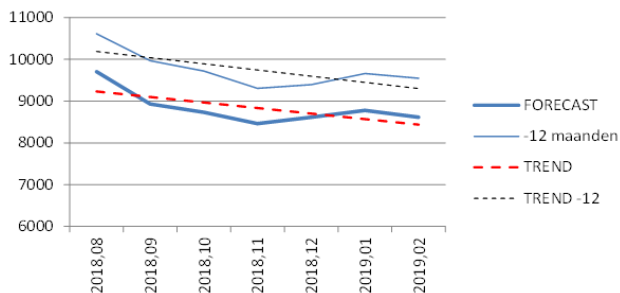
TOERISME: BEZETTINGSGRAAD ALLE LOGIES

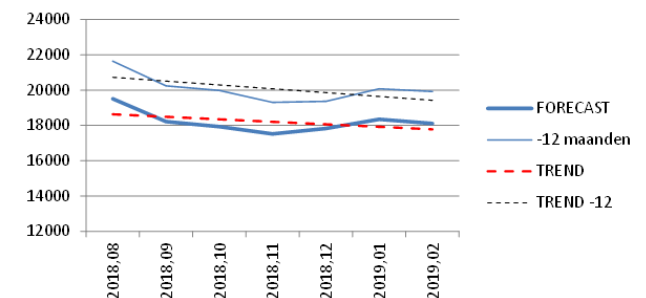
WERKLOOSHEID: MANNEN

WERKLOOSHEID: VROUWEN

WERKLOOSHEID: TOTAAL

Einde persbericht.